

ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ ๒๐ ปี

พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๑

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ที่มา	๒
๑.๒ หลักการและเหตุผล	
๑.๓ วัตถุประสงค์	
๑.๔ กระบวนการจัดทำ	
บทที่ ๒ สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	๔
๒.๑ สถานการณ์ระดับโลก	
๒.๒ สถานการณ์ระดับภูมิภาคและประเทศ	
บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	๖
๓.๑ ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	
๓.๒ ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	
๓.๓ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙)	
๓.๔ นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ	
บทที่ ๔ วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและปัจจัยแวดล้อมภายนอก และเป้าหมายระยะ ๒๐ ปี	๑๐
๔.๑ ปัจจัยแวดล้อมภายในด้านสิ่งแวดล้อม	
๔.๒ ปัจจัยแวดล้อมภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม	
๔.๓ เป้าหมายสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศระยะ ๒๐ ปี	
บทที่ ๕ วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์	๑๓
๕.๑ แผนที่ยุทธศาสตร์	
๕.๒ วิสัยทัศน์	
๕.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์	
บทที่ ๖ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมสู่กลไกการปฏิบัติ	๑๖
๖.๑ โครงสร้างการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	
๖.๒ แผนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	
บทสรุป	๒๑

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ที่มา

การจัดทำยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศฉบับนี้ เป็นการดำเนินการตามอนุมติผู้บัญชาการทหารอากาศ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ให้จัดทำยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ กำหนดตัวชี้วัด การประเมินผล และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง รวมทั้งกำหนดแนวทางในการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของกองทัพอากาศ ให้เป็นรูปธรรม และอนุมติผู้บัญชาการทหารอากาศ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ให้ใช้ร่างยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศเป็นแนวทางการดำเนินการด้านการจัดการขยะ ด้านการจัดการน้ำ และด้านการจัดการอากาศ โดยมีแนวทางยุทธศาสตร์ ๓ ด้าน ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกัน ลดการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างเครือข่ายและองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๑.๒ หลักการและเหตุผล

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา สถานะของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย ตั้งแต่ระดับโลก ระดับภูมิภาค จนมาถึงระดับประเทศ สถานการณ์อันสืบเนื่องมาจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเช่นสภาวะภูมิอากาศที่ผันผวนอันเกิดจากภาวะโลกร้อนเกิดผลกระทบที่ชัดเจนและกระจายวงกว้างมากขึ้น ความเจริญทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางอุตสาหกรรม และจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น กลายเป็นปัจจัยเร่งให้เกิดผลกระทบที่มีความรุนแรงยิ่งขึ้น จนเป็นแรงผลักดันให้ต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ เป็นวาระผูกพันให้ประเทศที่ทำพันธะสัญญาระหว่างกันปฏิบัติตามเพื่อลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า ๒ องศาเซลเซียส ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยต้องดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง

รัฐบาลจึงได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี โดยมองภาพอนาคตประเทศไทยในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า คือ “เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวใหญ่ขึ้น ประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการเสนอนโยบายการจัดการมลพิษของประเทศ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ โดยมีเป้าหมายระยะ ๕ ปี ให้ระบบการบริหารจัดการมลพิษมีการพัฒนาในระดับที่ดีขึ้น เป้าหมายระยะ ๑๐-๑๕ ปี ให้มีการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐาน ในวิถีการดำรงชีวิต และเป้าหมายระยะ ๑๕-๒๐ปี ให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามหลักสังคมคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society) และไร้ของเสีย (Zero Waste)

กองทัพอากาศตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่มีต่อการปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมาย โดยได้พิจารณาปัจจัยสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาล และหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำหนดแนวทางออก เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ดังแสดงในบทต่อไป

๑.๓ วัตถุประสงค์

กองทัพอากาศจัดทำยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีกรอบแนวทางที่ชัดเจน เป็นอันหนึ่งเดียวกัน สำหรับหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศได้มีการพัฒนา และปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง สอดรับกับยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม และนโยบายของรัฐบาล และสามารถเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณที่จะทำให้แผนและโครงการในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๔ กระบวนการจัดทำ

ขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๑ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การทบทวนสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อกองทัพอากาศ ทั้งในระดับโลก ระดับประเทศ และระดับกองทัพอากาศ

ขั้นตอนที่ ๒ การทบทวนยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาตั้งแต่ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนการจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) และอนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมกับกองทัพอากาศ โดยพิจารณาปัจจัยโอกาสและปัจจัยอุปสรรคที่เกิดขึ้น และปัจจัยแวดล้อมภายในด้านสิ่งแวดล้อมของกองทัพอากาศที่มีจุดเด่นที่สามารถจะพัฒนาต่อยอดไปได้ และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขและพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อวางเป้าหมายในระยะ ๒๐ ปี ให้ทุกภาคส่วนของกองทัพอากาศ มุ่งไปในแนวทางเดียวกัน

ขั้นตอนที่ ๕ การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้ไปถึงวิสัยทัศน์ดังที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ ๖ การกำหนดเป้าประสงค์ เพื่อกำหนดผลสำเร็จของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ให้เห็นชัดเจน และเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ ๗ การกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ แต่ละด้าน

ขั้นตอนที่ ๘ การกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ขับเคลื่อน เพื่อให้เห็นโครงสร้างการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ว่าจะต้องใช้เครื่องมือใดในการดำเนินการ

บทที่ ๒ สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

๒.๑ สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและภูมิภาคอาเซียน

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญระดับโลก โดยพบว่าในหลายประเทศได้ให้ความสนใจ จึงได้มีการประชุมระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๕ (ค.ศ.๑๙๗๒) และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสถานะแวดล้อมของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากผลกระทบต่อความยั่งยืนของการคงอยู่ของสิ่งมีชีวิตบนโลกในอนาคต เช่น การลดลงของพื้นที่ป่าไม้โดยเฉพาะในแถบเส้นศูนย์สูตรของโลกที่ส่งผลต่อความชื้นและอุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้นทำให้น้ำแข็งในแถบขั้วโลกละลายระดับน้ำในมหาสมุทรสูงขึ้น และการเกิดรอยร้าวโอโซนในชั้นบรรยากาศทำให้รังสีอัลตราไวโอเล็ตจากดวงอาทิตย์ทะลุเข้ามาในบรรยากาศโลกส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในรูปของปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นปัญหาที่ข้ามพรมแดนการปกครองเกิดเป็นปัญหาระหว่างประเทศ การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยการใช้ปัจจัยการผลิตจากสิ่งแวดล้อมและการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมในประเทศหนึ่ง อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์ในอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศได้ ดังเช่น ปัญหาหมอกควันพิษที่เกิดจากการเผาป่าเพื่อการเกษตรจากประเทศอินโดนีเซีย ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ และระบบทางเดินหายใจของคนในประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย และภาคใต้ของประเทศไทย นอกจากนี้ สิ่งแวดล้อมยังมีความสำคัญในการเป็นระบบสนับสนุนชีวิตของสิ่งมีชีวิตในโลก ที่มีการพึ่งพาอาศัยกันโดยธรรมชาติ เป็นระบบนิเวศที่ประกอบไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในสภาวะการณ์ปัจจุบัน คือ การที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อาจส่งให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้นเกินขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษทางอากาศที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากหลายสาเหตุ เช่น การเดินทาง การลงทุนในอุตสาหกรรมที่มากขึ้น ปัญหามลพิษข้ามแดน จากการลักลอบทิ้งสารอันตรายข้ามแดน หรือย้ายฐานการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษสูง ปัญหาขยะและน้ำเสีย มีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจทั้งจากภาคการผลิตและการท่องเที่ยว และการขยายตัวของเมือง

๒.๒ สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการเตรียมการวางยุทธศาสตร์และนโยบายระดับชาติเพื่ออนาคตของประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนในอนาคต โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษของประเทศ รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการในทุกด้าน เห็นได้จากการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ที่ต้องการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทางอากาศ ขยะ และน้ำเสียที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาว หรือยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ได้วางอนาคตประเทศไทย ปี ๒๕๗๙ ด้านสิ่งแวดล้อมไว้ว่า เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียวระดับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวมากขึ้นประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์คุณภาพอากาศของประเทศไทยสารมลพิษทางอากาศที่เป็นปัญหาหลัก คือ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และก๊าซโอโซน (O₃) โดยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน ค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศไม่เกินมาตรฐานมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ยกเว้นพื้นที่ตำบลหน้าพระลานจังหวัดสระบุรีส่วนฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ซึ่งเริ่มมีการตรวจวัดในปี ๒๕๕๔ พบว่าค่าเฉลี่ยรายปีเกินมาตรฐานตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ แต่มีแนวโน้มที่ลดลง สำหรับก๊าซโอโซนค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ

ยังเกินค่ามาตรฐาน ส่วนสารมลพิษอื่น ได้แก่ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂) และคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมาโดยตลอด

สถานการณ์คุณภาพน้ำในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๙) ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นโดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ไม่มีแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก และมีแหล่งน้ำที่เริ่มมาอยู่ในเกณฑ์ดีเพิ่มขึ้นมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เช่น ท่าจีนตอนบน พังราดตอนล่าง สายบุรี แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดีมาตลอด ได้แก่ ตาปีตอนบน ตรัง เวฬุ แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลงต่อเนื่องและยังต้องเฝ้าระวัง และดำเนินการแก้ไขปัญหามา ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ท่าจีนตอนล่าง ลพบุรี ระยองตอนล่าง และลำตะคองตอนล่าง เนื่องจากเป็นช่วงที่แม่น้ำไหลผ่านพื้นที่ชุมชนเมืองที่มีประชากรอยู่อาศัยหนาแน่น แหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม พื้นที่ทำการเกษตร และการเพาะเลี้ยงสัตว์ ซึ่งไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือไม่มีการดูแลจัดการน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ ๖๕ แหล่งน้ำ ส่วนใหญ่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๔๖ (เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ ซึ่งพบร้อยละ ๔๑) อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๓๔ และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ ๒๐ (ลดลงจากปี ๒๕๕๔ ซึ่งพบร้อยละ ๒๕) แหล่งน้ำในภาคใต้มีคุณภาพน้ำดีกว่าภาคอื่น และแหล่งน้ำในภาคกลางมีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมากกว่าภาคอื่น

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งปี ๒๕๕๙ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๖๐ (เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ ซึ่งพบร้อยละ ๑๖) อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๓๐ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ ๗ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ร้อยละ ๒ (ลดลงจากปี ๒๕๕๔ ซึ่งพบร้อยละ ๓) และอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ ๑ ยกเว้นบริเวณอ่าวไทยตอนในที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก

แอ่งน้ำบาดาล ๒๗ แอ่ง พบว่า อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้บริโภคได้ ซึ่งไม่แตกต่างจากปี ๒๕๕๘ และมีพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลจากกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ โรงงานรับกำจัดของเสีย จังหวัดราชบุรี พื้นที่ที่มีการลักลอบทิ้งกากของเสียในจังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่ที่มีการทำเหมืองในจังหวัดเลย พิจิตร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์ พื้นที่อุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง แหล่งก๊าซธรรมชาติในจังหวัดขอนแก่น

สถานการณ์ขยะมูลฝอย ในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา (ปี๒๕๕๑-๒๕๕๙) ปริมาณขยะมูลฝอยเกิดเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เช่นเดียวกับอัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อวัน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการกำจัดไม่ถูกต้องลดลง ปริมาณขยะมูลฝอยได้รับการจัดการถูกต้องเพิ่มมากขึ้น ปี ๒๕๕๙ มีขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้นประมาณ ๒๗.๐๖ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ (๒๖.๘๕ ล้านตัน) อัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อคนเพิ่มขึ้นจาก ๑.๑๓ เป็น ๑.๑๔ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน จังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี นครราชสีมา สมุทรปราการ และขอนแก่น ขยะมูลฝอยถูกเก็บขนเพื่อนำไปกำจัด ๑๕.๗๖ ล้านตัน (ร้อยละ ๕๘ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) โดยกำจัดอย่างถูกต้อง ๙.๗๕ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๖ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกต้อง ๓๓๐ แห่งอีกประมาณ ๖.๐๑ ล้านตัน (ร้อยละ ๒๒ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้องซึ่งมี ๒,๔๘๐ แห่ง ที่เหลือไม่มีการเก็บขนทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการ ๖.๒๙ ล้านตัน (ร้อยละ ๒๓ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ปริมาณการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นเป็น ๕.๘๑ ล้านตัน (ร้อยละ ๒๑.๕ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ส่วนใหญ่เป็นการใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากครัวเรือน (ร้อยละ ๘๙.๕) ส่งไปยังร้านรับซื้อของเก่า ศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน ธนาคารขยะรีไซเคิล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ (ร้อยละ ๑๐) สำหรับการใช้ประโยชน์วัสดุรีไซเคิลในภาคอุตสาหกรรมมีประมาณ ๙.๙๓ ล้านตัน โดยมาจากการซื้อขายในชุมชนและส่งต่อไปยังภาคอุตสาหกรรม ๕.๒๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๕๒) และการแลกเปลี่ยนของเสียวัสดุเหลือใช้ โดยกลุ่มผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายสินค้าร่วมกับการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ ๔.๗๓ ล้านตัน (ร้อยละ ๔๘)

บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี

กำหนดภาพอนาคตประเทศไทยในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ตั้งเป้าหมายประเทศไทยปี ๒๕๗๙ โดยการร่วมมือกันขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีเศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวใหญ่มากขึ้น ประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีประเด็นการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ ระบบการบริการสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปรับโครงสร้างภาคผลิตและบริการมุ่งสู่คุณภาพและความยั่งยืน ปฏิรูปกฎหมาย สร้างความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายสำคัญ คือ การบริโภคที่ยั่งยืนและการผลิตที่ยั่งยืน การดำเนินการที่สำคัญ คือ ต้องเร่งวางระบบอนุรักษ์ พืชพันธุ์และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ บริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยการวางการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ รวมทั้งยกระดับความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ และปรับตัวไปสู่รูปแบบของการผลิตและการบริโภคที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยการจัดการขยะ สารพิษ และของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในทุกภาคเศรษฐกิจ เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยมุ่งเน้นการลดสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนในภาคการผลิตไฟฟ้าเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานสะอาด ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสำคัญที่ต้องบรรลุ คือ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ร้อยละ ๒๐-๒๕ ภายในปี ๒๕๗๓ ทั้งนี้ เพื่อวางรากฐานและสนับสนุนให้ประเทศมีการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน โดยตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศไทย (๑๒๘ ล้านไร่) และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคเศรษฐกิจ

๓.๒ ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และ แผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

ด้วยการเปลี่ยนแปลงในบริบทของประเทศ ซึ่งประสงค์จะให้ส่วนราชการมีการวางแผนทางการดำเนินงานในระยะยาว กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการมลพิษของประเทศไทยในระยะยาว และกำหนดแนวทางการดำเนินงานในแต่ละช่วงทุก ๕ ปี โดยเฉพาะระยะ ๕ ปีแรก เรียกว่าแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ สถานการณ์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และนโยบายเกี่ยวกับการจัดการมลพิษที่สำคัญในระดับสากล โดยเฉพาะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้กรอบแนวคิดบนหลักการของการพัฒนาที่มุ่งไปสู่เศรษฐกิจสีเขียว ส่งเสริมให้เป็นสังคมของการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และทุกภาคส่วนร่วมรับผิดชอบสิ่งแวดล้อมและจัดการปัญหามลพิษร่วมกัน เพื่อนำไปสู่คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประชารัฐร่วมจัดการมลพิษ เพื่อปกป้องคุณภาพสิ่งแวดล้อม” มีเป้าหมายให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ป้องกัน ลด และควบคุมมลพิษที่มีประสิทธิผล
๒. สร้างระบบและกลไกการบริหารจัดการมลพิษที่มีประสิทธิภาพ
๓. พัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และบุคลากรให้มีศักยภาพในการจัดการมลพิษ
๔. สร้างหุ้นส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดการมลพิษ

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๔ ช่วง ช่วงละ ๕ ปี มีการวางภาพในอนาคตที่ต้องการจะเห็น ดังนี้

ระยะที่ ๑ ระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะมุ่งจัดการมลพิษที่ต้นทาง ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยภาคการผลิตจะขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดมลพิษต่ำ มีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทอย่างเพียงพอและจัดการมลพิษได้ตามมาตรฐาน โดยจะใช้ “แผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔” เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี มาสู่การขับเคลื่อนและแปลงไปสู่การปฏิบัติ

ระยะที่ ๒-๓ ช่วงระยะ ๑๐-๑๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๔) มุ่งส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนลดการใช้ทรัพยากรที่กำจัดยาก ลดการเกิดของเสียและมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม มีการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นหลักในชีวิตประจำวัน

ระยะที่ ๔ ระยะ ๕ ปีสุดท้าย (พ.ศ.๒๕๗๕-๒๕๗๙) ได้วางกรอบแนวทางดำเนินงานเพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่สังคมคาร์บอนต่ำ บนพื้นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยมีฐานองค์ความรู้เทคโนโลยี ภาวะเปียบ และสถาบัน/องค์กรรองรับการพัฒนาประเทศแบบไร้ของเสีย (Zero Waste)

แผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินการ ระยะ ๕ ปีแรก ๓ ยุทธศาสตร์ ดังนี้
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกัน ลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคบริการ ภาคการท่องเที่ยว ภาคพลังงานและภาคการขนส่ง ให้ใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างคุ้มค่า ใช้เทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในทุกระดับ ให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การบริโภคและการใช้ทรัพยากรที่พอดี มีเป้าประสงค์ให้ ผู้ประกอบการมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดมลพิษน้อยที่สุด และมีรูปแบบและพฤติกรรมบริโภคที่ร่วมรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม ดำเนินการโดยพัฒนาและรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้ผลิต และผู้บริโภค ใช้สื่อประชาสัมพันธ์กระตุ้นการเปลี่ยนแปลง และติดตามแสดงข้อมูลการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัด กำจัดของเสีย และควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดให้ความสำคัญกับการจัดการมลพิษที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิด การจัดทำมีระบบจัดการของเสีย ทั้งจากภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคชุมชน ภาคการบริการ ภาคการท่องเที่ยว ภาคพลังงาน ภาคการขนส่ง โดยครอบคลุมการจัดการทั้งขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ ภาคอุตสาหกรรม สารอันตราย น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ มีเป้าประสงค์ในการลดการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการบูรณาการทุกภาคส่วนในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายเพิ่มศักยภาพการบำบัดกำจัดของเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษผ่านทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ กลไก กฎหมาย ฐานข้อมูลการกำหนดนโยบาย การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางสังคม งานวิจัยและนวัตกรรม การให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม การสื่อสารและการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ การดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อผูกพัน และข้อตกลงพันธกรณีระหว่างประเทศมีเป้าประสงค์ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษมีประสิทธิภาพภาคีเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม

ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการจัดการมลพิษ และสามารถรับมือภาวะเปราะบางด้านการค้า การลงทุน และสิ่งแวดล้อมในเวทีโลก โดยดำเนินการบูรณาการทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการมลพิษสร้างเครื่องมือกลไก ที่มีความหลากหลายครอบคลุมการบริหารจัดการมลพิษเสริมสร้างภาคีเครือข่ายการจัดการมลพิษ เพิ่มความร่วมมือ กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาคและอาเซียน ในรูปแบบการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญา ระหว่างประเทศ และข้อตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ

๓.๓ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ให้ความสำคัญกับการพัฒนากองทัพอากาศ ในทุกด้านอย่างเป็นระบบ เพื่อให้กองทัพอากาศมีขีดความสามารถที่เพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ กลยุทธ์ที่ ๒.๑๓ พัฒนา สมรรถนะและคุณภาพชีวิตของกำลังพล มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังพลให้สามารถปฏิบัติงานได้ อย่างมืออาชีพ มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจและสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของกองทัพอากาศ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลและครอบครัวให้มีความมั่นคง และยั่งยืนบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกลยุทธ์ย่อยในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล และครอบครัวบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานของ กำลังพลกองทัพอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ กลยุทธ์ที่ ๔.๓ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนในการสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์ แห่งชาติ โดยมีกลยุทธ์ย่อยในการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ สร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงวิชาการ งานวิจัยและพัฒนากิจการการบิน และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะเครือข่าย ในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจกองทัพอากาศ และผลประโยชน์แห่งชาติโดยรวม พร้อมทั้ง สร้างกำลังพลให้มีความสามารถในการประสานความร่วมมือ และร่วมปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล กลยุทธ์ที่ ๕.๑ ปฏิบัติ การกิจตามที่ได้รับมอบหมาย มีวัตถุประสงค์ เพื่อปฏิบัติภารกิจการแก้ไขปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีกลยุทธ์ย่อยในการสนับสนุนการแก้ไข ปัญหาสังคมตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล และสนับสนุนนโยบายการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ของรัฐบาล ภายใต้ขอบเขตภารกิจที่กองทัพอากาศพึงกระทำได้

๓.๔ นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ

อนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ท้ายหนังสือ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ ที่ กท ๐๖๐๗.๔/๔๓๘ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อง รายงานความก้าวหน้า และผลการดำเนินการของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ ปีงบประมาณ ๕๗ ให้จัดทำยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ กำหนดตัวชี้วัด การประเมินผล และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง รวมทั้งกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศให้เป็นรูปธรรม โดยกำหนดเป้าหมายให้กองทัพอากาศเป็นกองทัพที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม อยู่บนหลักการความยั่งยืน และสามารถจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อมได้ พร้อมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน มีการบูรณาการ

ประสานประโยชน์ทั้ง ๓ ด้าน คือ เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดทำเป็นโครงการหรือแผนงานเพื่อให้ข้าราชการกองทัพอากาศ มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านการจัดการขยะ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะ และนำขยะมาใช้ประโยชน์ ให้ใช้หลักการ 3R ประกอบด้วย การลดการใช้ (Reduce) การใช้แล้วใช้อีก (Reuse) และการแปรไปใช้ใหม่ (Recycle) ให้จัดหาถังขยะแยกประเภทให้เพียงพอ จัดเก็บไม่มีขยะตกค้าง ให้สร้างอาคารศูนย์เรียนรู้การกำจัดขยะ ธนาคารขยะ หรือให้มีการแยกขยะรีไซเคิลโดยผู้ทิ้งขยะ สร้างโรงเรียนปฎิบัติจริง จัดทำโครงการขยะกองทัพอากาศเหลือศูนย์ ฝักอบรม ปลุกจิตสำนึก สร้างความเข้าใจ ลดขยะ เพิ่มรายได้ สร้างเครือข่าย และเป็นต้นแบบให้กับชุมชนภายนอก

ด้านการจัดการแหล่งน้ำ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดมลภาวะในแหล่งน้ำ ให้กระตุนจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น โครงการประกวดออกแบบถังดักไขมัน ให้ร้านอาหาร ถูกสุขลักษณะ รักรักษาสิ่งแวดล้อม บำบัดน้ำเสียที่จุดปล่อยได้มาตรฐานและไม่เกิดผลกระทบ มีการบำบัดในแหล่งน้ำ และขุดลอกคูระบายน้ำ ปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมให้น้ำไหลได้สะดวก

อนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ท้ายหนังสือ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศด่วนมาก ที่ กท ๐๖๐๗.๔/๖๑๕๓ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ ประจำปี ๖๐ ให้จัดทำยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ โดยใช้แนวทางการดำเนินการจัดการขยะ จัดการน้ำ และจัดการอากาศ ๓ แนวทาง คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างเครือข่ายและองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศจัดทำโครงการให้สอดคล้องกัน ให้บรรจุการบรรยายการจัดการสิ่งแวดล้อมลงในหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพอากาศ จัดทำโครงการกองทัพอากาศปลอดโฟม และโครงการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก จัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมโลก (๕ มิถุนายน) และ วันสิ่งแวดล้อมไทย (๔ ธันวาคม) เป็นประจำทุกปี โดยใช้ตราสัญลักษณ์ “Green Air Force” ในการประชาสัมพันธ์ จัดทำโครงการจัดการขยะแบบครบวงจรในพื้นที่กองทัพอากาศ (ตอนเมือง) จัดตั้งชุมชนต้นแบบรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม และสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก สถาบันการศึกษารวมทั้งภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญ

บทที่ ๔ วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและปัจจัยแวดล้อมภายนอก และเป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๔.๑ ปัจจัยแวดล้อมภายในด้านสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๑ ปัจจัยที่เป็นจุดแข็งของกองทัพอากาศในการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านนโยบายกองทัพอากาศกำหนดนโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีอนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศ เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกข้าราชการและครอบครัว และการพัฒนาระบบการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักการด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นกระแสนิยมของโลก และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านโครงสร้างองค์กรมีการจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนหลายระดับ โดยมีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ เป็นผู้รับผิดชอบเสนอแนวทางและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งอำนวยความสะดวก ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ โดยกรมช่างโยธาทหารอากาศ (กองประปาและสุขาภิบาล) เป็นหน่วยปฏิบัติด้านการจัดการขยะและน้ำ ณ ที่ตั้ง ดอนเมือง และ แผนก/ฝ่ายช่างโยธา ของกองบิน และโรงเรียนการบิน เป็นหน่วยปฏิบัติด้านการจัดการขยะและน้ำ สำหรับกองบิน และโรงเรียนการบิน กรมแพทย์ทหารอากาศ (แผนกสุขาภิบาล กองเวชศาสตร์ป้องกัน) และเจ้าหน้าที่สุขาภิบาลในระดับกองบินรับผิดชอบงานด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

ด้านการบริหารจัดการ เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคง ข้าราชการมีระเบียบวินัย สามารถใช้การสั่งการจากผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว

ด้านเครื่องมืออุปกรณ์มีการสนับสนุนงบประมาณให้จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์สนับสนุนงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๒ ปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนของกองทัพอากาศในการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านนโยบายกองทัพอากาศยังไม่มียุทธศาสตร์ และแผนแม่บทด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน และมีการดำเนินการในแนวทางเดียวกันได้อย่างต่อเนื่อง และการติดตามผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ทำให้ได้รับงบประมาณอยู่ในกรอบเงินที่จำกัด

ด้านโครงสร้างองค์กรกองทัพอากาศยังไม่มีโครงสร้างในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในระดับหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ

ด้านบุคลากรข้าราชการและครอบครัวของกองทัพอากาศยังขาดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมทำให้ยังไม่ทราบหน้าที่ปฏิบัติที่ถูกต้อง ขาดจิตสำนึก และการเสียสละเพื่อส่วนรวมและกำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมมีไม่เพียงพอ

ด้านงบประมาณถึงแม้จะได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของทุกหน่วยงาน ทำให้เป็นอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ด้านการบริหารจัดการงานด้านสิ่งแวดล้อมไม่ถูกกำหนดเป็นส่วนหนึ่งในแผนปฏิบัติราชการของหน่วย ทำให้ไม่เกิดแรงผลักดันในการขับเคลื่อน ไม่มีรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับแต่ละหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ ขาดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ ทำให้ขาดความต่อเนื่องและยั่งยืน ไม่มีระบบสารสนเทศทางการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรง ทำให้ขาดการเผยแพร่ข้อมูลทางระบบสารสนเทศและขาดการเชื่อมโยงระบบเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ยังขาดแคลนอุปกรณ์เฉพาะงานบางชนิด มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และขาดงบประมาณในการซ่อมบำรุงสิ่งชำรุดเสียหาย

๔.๒ ปัจจัยแวดล้อมภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๑ ปัจจัยที่เป็นโอกาสต่อการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านการเมืองและกฎหมาย มีการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชัดเจนและต่อเนื่อง เนื่องจากรัฐบาลมีเสถียรภาพ และมีแนวทางรองรับการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมหลากหลาย เช่น การกำหนดให้การแก้ปัญหาขยะเป็นวาระแห่งชาติและจัดทำกรอบทิศทาง (Roadmap) การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๕๙ เป็นต้น

ด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลมีการเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม เช่น สนับสนุนการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการกำหนดมาตรฐานสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำให้ลดผลกระทบจากกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์

ด้านเทคโนโลยี ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมีส่วนช่วยสนับสนุนในการอนุรักษ์ เสริมสร้างและฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียว การสร้างอุปกรณ์ประหยัดขยะ การติดตั้งโซลาร์เซลล์ เป็นต้น

๔.๒.๒ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านการเมืองและกฎหมาย รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสิ่งแวดล้อมมีแผนงานและนโยบายหลากหลาย ทำให้ขาดการบูรณาการมาสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน การถ่ายทอดนโยบายยังไม่สามารถลงสู่หน่วยปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ด้านเศรษฐกิจ งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมถูกจัดสรรกับหน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแผนงบประมาณในลักษณะแผนบูรณาการปี ๖๐ ซึ่งกระทรวงกลาโหมไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้ภาพหลักและรอง ทำให้ต้องจัดสรรงบประมาณในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากงบประมาณรายจ่ายประจำจากงานตามภารกิจหลัก

ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเพิ่มขึ้นของจำนวนและรายได้ของประชากร และการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมเมือง ทำให้เกิดการปลดปล่อยมลพิษเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๔.๓ เป้าหมายสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศระยะ ๒๐ ปี

เมื่อได้วิเคราะห์สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ และพิจารณายุทธศาสตร์และนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี ที่ได้กำหนดเป้าหมายในทุกระยะ ๕ ปี นำมาเปรียบเทียบกับศักยภาพของกองทัพอากาศจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก จึงกำหนดเป้าหมายสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ อีก ๒๐ ปี เป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสังคมไร้มลพิษ แบ่งออกเป็น ๓ ช่วงเวลา มีรายละเอียดดังนี้

๔.๓.๑ ระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๖)

(๑) ข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติที่จะลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง ตลอดจนมีจิตสำนึกในการนำไปใช้ปฏิบัติจนคุ้นชินเป็นวิถีชีวิตประจำวัน

(๒) หน่วยงานกองทัพอากาศ ข้าราชการกองทัพอากาศ และครอบครัว สนับสนุนการใช้สินค้าอุปโภค บริโภคและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และไม่เกิดผลกระทบต่อสุขภาพพลานามัยของผู้บริโภค บริโภค หรือใช้บริการ

(๓) กองทัพอากาศมีต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านอย่างบูรณาการและยั่งยืน

๔.๓.๒ ระยะ ๑๐ ปีต่อไป (พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๗๖)

(๑) ข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัว มีจิตสำนึกในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม เป็นวิถีชีวิตปกติ มีการจัดตั้งเป็นชุมชนกองทัพอากาศรักษ์สิ่งแวดล้อม สืบสานการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนของตนเองอย่างต่อเนื่อง

(๒) กองทัพอากาศมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการและยั่งยืน ในทุกหน่วยงาน

(๓) มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน สามารถรวบรวม แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้กับบุคคลและหน่วยงานกองทัพอากาศ ไปจนถึงชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง

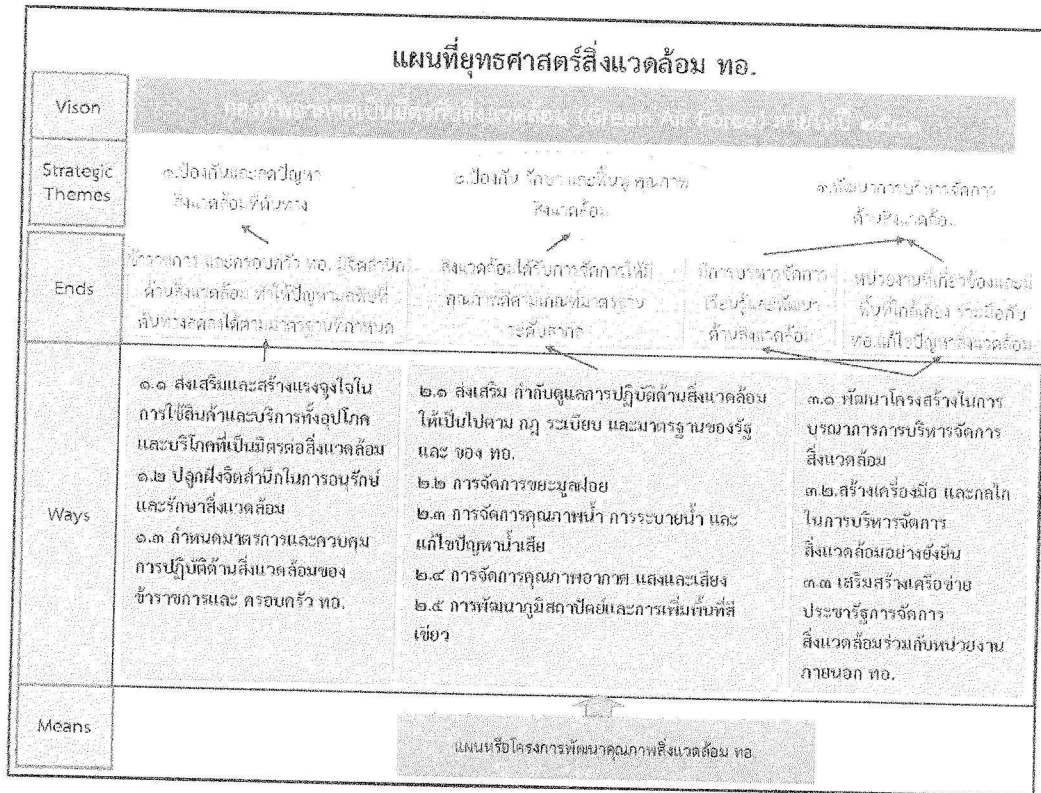
๔.๓.๓ ระยะ ๕ ปีสุดท้าย (พ.ศ.๒๕๗๗-๒๕๘๑)

(๑) กองทัพอากาศ เป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ชุมชนกองทัพอากาศรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นผู้ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนของตนเอง มีองค์ความรู้ในการใช้ชีวิตประจำวันอย่างสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ที่ได้จากการรวบรวมและแลกเปลี่ยนภายในชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่อง

(๒) กองทัพอากาศ เป็นสังคมที่ไร้มลพิษ ในด้านขยะมูลฝอย น้ำ และอากาศ โดยมีกระบวนการจัดการที่ชัดเจน มีการบูรณาการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บทที่ ๕ วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

๕.๑ แผนที่ยุทธศาสตร์

๕.๒ วิสัยทัศน์

ในการขับเคลื่อนกองทัพอากาศไปสู่เป้าหมายในการเป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสังคมไร้มลพิษ จึงกำหนดวิสัยทัศน์กองทัพอากาศด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

“กองทัพอากาศเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Air Force) ภายในปี ๒๕๖๑”

โดยมีความมุ่งหมายให้ขยะเหลือศูนย์ น้ำสะอาดเพียงพอ การบำบัดน้ำเสียได้มาตรฐาน สภาพอากาศแสงและเสียงอยู่ในเกณฑ์ระดับมาตรฐาน เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และการอยู่อาศัย

๕.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

จากวิสัยทัศน์ข้างต้น ในการจะบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้ จึงได้กำหนดแนวทางเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ ๓ ข้อ และในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ก็จะมีกลยุทธ์สนับสนุน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง มุ่งเน้นการพัฒนาที่คน ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบในการใช้ชีวิตประจำวันอย่างสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ลดการใช้ ลดการสร้างมลพิษ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ เพื่อให้ข้าราชการและครอบครัวกองทัพอากาศมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้ปัญหามลพิษที่ต้นทางลดลงได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการใช้สินค้าและบริการทั้งอุปโภคและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

คำอธิบาย ใช้การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือทั้งส่วนของผู้ใช้และผู้ขาย และออกมาตรการควบคุมในส่วนที่จำเป็นเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสำนึกของสังคมภายในกองทัพอากาศให้ใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด ๑.๑.๑ ร้อยละของร้านค้ากองทัพอากาศ ที่ไม่ใช่ภาชนะโฟมในการจำหน่ายสินค้า

๑.๑.๒ ร้อยละของร้านค้ากองทัพอากาศ ที่ไม่ใช่ถุงพลาสติกใส่สินค้าให้ผู้รับบริการ

๑.๑.๓ ร้อยละของร้านค้าและครอบครัวกองทัพอากาศ ที่ใช้และมีการดูแลรักษาบ่อตกไข่มัน

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ ปลุกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม

คำอธิบาย ดำเนินการประชาสัมพันธ์ ฝึกอบรม จัดกิจกรรมในพื้นที่ ผ่านสื่อของ ทอ.และสื่อออนไลน์ ในเรื่องความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) การคัดแยกขยะ การใช้น้ำอย่างถูกวิธีการบำบัดน้ำที่ต้นทาง การปลูกพืชสวนครัว การลดและป้องกันมลพิษทางอากาศ

ตัวชี้วัด ๑.๒.๑ จำนวนกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่หน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศจัดขึ้น

๑.๒.๒ ร้อยละการลดลงของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรวบรวมภายในกองทัพอากาศ

๑.๒.๓ ร้อยละของคุณภาพน้ำทิ้งจากเขตสำนักงาน บ้านพักอาศัย ภายในกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๑.๓ กำหนดมาตรการและควบคุมการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของข้าราชการและครอบครัวกองทัพอากาศ

คำอธิบาย กำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ เช่น การงดใช้ภาชนะโฟมเป็นภาชนะใส่อาหาร การงดใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้า การคัดแยกขยะ การทิ้งขยะ การปล่อยน้ำเสีย การควบคุมฝุ่นละอองจากงานก่อสร้าง

ตัวชี้วัด ๑.๓.๑ มีการกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและนำไปปฏิบัติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยตรง ด้วยการจัดการมลพิษในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอย น้ำ อากาศ แสง และเสียง อย่างบูรณาการและยั่งยืน

เป้าประสงค์ เพื่อให้สิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐานระดับสากล

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ ส่งเสริม กำกับดูแลการปฏิบัติตามสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบ และมาตรฐานของรัฐ และของกองทัพอากาศ

คำอธิบาย กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการมลพิษของส่วนราชการ สถานศึกษา และสถานประกอบการ ภายในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพอากาศ พร้อมทั้งมีบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามโดยมีผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงานตนเองรวบรวมผลการปฏิบัตินำมาประเมินผลหน่วยงาน และเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ เพื่อประเมินผลในภาพรวมต่อไป

ตัวชี้วัด ๒.๑.๑ ร้อยละของหน่วยงานที่ได้มีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การจัดการขยะมูลฝอย

คำอธิบาย การดำเนินการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับขยะมูลฝอย ครอบคลุมถึง การกำหนดจุดทิ้ง ครอบ การจัดเก็บรวบรวม การจัดการกับขยะมูลฝอยแต่ละประเภท โดยมีจุดมุ่งหมายให้ขยะที่สะสมภายในกองทัพอากาศเป็นศูนย์

ตัวชี้วัด ๒.๒.๑ ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รวบรวมจากจุดทิ้งได้อย่างถูกต้อง

๒.๒.๒ ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

๒.๒.๓ ปริมาณขยะมูลฝอยสะสมในพื้นที่กองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การจัดการคุณภาพแหล่งน้ำ การระบายน้ำ และแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

คำอธิบาย ระบบจัดการให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำมีความเหมาะสมในการอุปโภคบริโภค มีความพร้อมของระบบผลิตและจ่ายน้ำประปา ระบบการระบายน้ำ และระบบบำบัดน้ำเสีย

ตัวชี้วัด ๒.๓.๑ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ

๒.๓.๒ คุณภาพน้ำก่อนปล่อยจากระบบบำบัดน้ำเสีย

๒.๓.๓ จำนวนพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมขัง

กลยุทธ์ที่ ๒.๔ การจัดการคุณภาพอากาศ แสง และเสียง

คำอธิบาย การตรวจสอบฝุ่นละอองจากงานก่อสร้าง การใช้งานพาหนะมลพิษต่ำ การมีอุปกรณ์ป้องกันในผู้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงอันตรายจากมลพิษทางอากาศ แสง และเสียง

ตัวชี้วัด ๒.๔.๑ ปริมาณมลพิษทางอากาศ

๒.๔.๒ ร้อยละการใช้อุปกรณ์ป้องกันสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงจากมลพิษทางอากาศ แสง และเสียง

กลยุทธ์ที่ ๒.๕ การพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรม และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

คำอธิบาย การเพิ่มพื้นที่สีเขียวของหน่วยงาน การทำสวนเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ตัวชี้วัด ๒.๕.๑ ร้อยละของพื้นที่สีเขียวที่เพิ่มขึ้น

๒.๕.๒ จำนวนการจัดทำสวนเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การพัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ และการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน หรือชุมชนต่าง ๆ

เป้าประสงค์ เพื่อให้มีการบริหารจัดการ เรียนรู้ และพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมรวมทั้งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่อยู่ใกล้เคียง ร่วมมือกับกองทัพอากาศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ พัฒนาโครงสร้างในการบูรณาการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

คำอธิบาย กำหนดโครงสร้างในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ เพื่อให้เกิดโครงสร้างสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด ๓.๑.๑ ร้อยละของหน่วยงานที่จัดตั้งโครงสร้างการบริหารงานสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ สร้างเครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

คำอธิบาย การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ระบบสารสนเทศจัดการความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม โครงการวิจัยพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด ๓.๒.๑ ความสำเร็จในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

๓.๒.๒ ความสำเร็จในการจัดทำระบบสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๓ ความสำเร็จในการจัดทำโครงการวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ เสริมสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์การจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานภายนอกกองทัพอากาศ

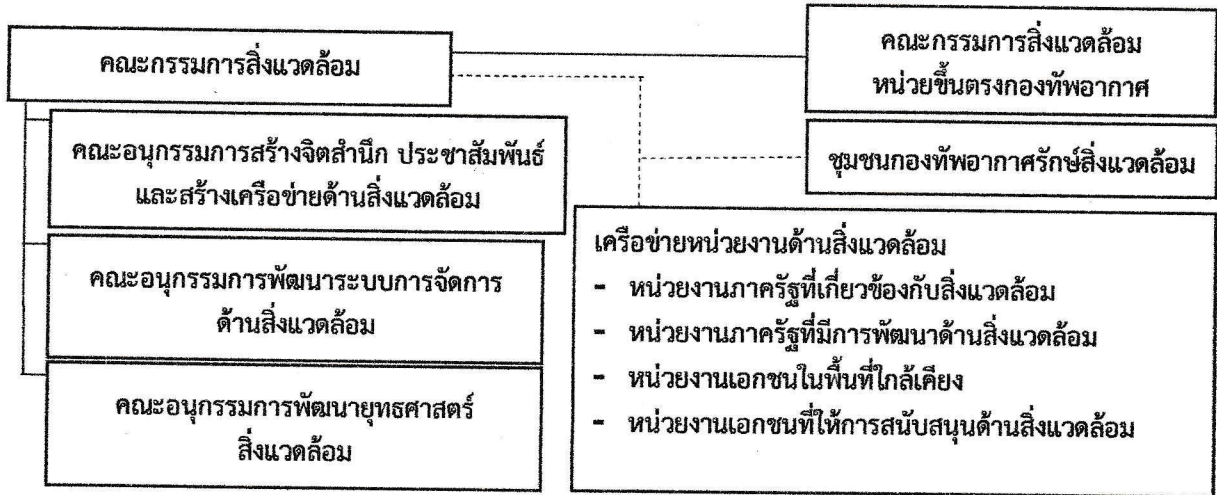
คำอธิบาย โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการแก้ไขและพัฒนาสิ่งแวดล้อม ระหว่างกองทัพอากาศกับหน่วยงานต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ๓.๓.๑ ความสำเร็จของการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

บทที่ ๖ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมสู่กลไกการปฏิบัติ

๖.๑ โครงสร้างการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กลไกสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ นั่นคือจะต้องมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนตั้งแต่ส่วนที่กำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการ การอำนวยการ การควบคุม กำกับดูแลตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง ไปจนถึงการปฏิบัติทั้งในระดับหน่วยงานและชุมชน โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ

มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ กำกับการ ประสานการปฏิบัติ ในงานด้านสิ่งแวดล้อมของกองทัพอากาศ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ และแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ ตลอดจนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการสร้างจิตสำนึก ประชาสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ กำกับการ ประสานการปฏิบัติ ในงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัว ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้เกิดความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน ชุมชนที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม หรืออยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่กองทัพอากาศ เพื่อเป็นเครือข่ายร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ กำกับการ ประสานการปฏิบัติ ในงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนา การจัดการขยะ การจัดการน้ำ และการจัดการอากาศ แสง เสียง ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ

คณะอนุกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่ รวบรวมข้อมูล และประเมินผล การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ และแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ พร้อมทั้งเตรียมการ ปรับปรุง แก้ไขยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ และแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ ให้สอดคล้องตามสถานการณ์ และนโยบายภาครัฐในขณะนั้น

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมของหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ

มีหน้าที่ วางแผนการปฏิบัติ จัดทำโครงการด้านสิ่งแวดล้อม และดำเนินการโครงการตามที่กำหนดในแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ รวมทั้งดำเนินการตามมาตรการ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ

ชุมชนกองทัพอากาศรักษ์สิ่งแวดล้อม

จัดตั้งขึ้นโดยสมาชิกของชุมชนบ้านพักอาศัย หรือหน่วยงาน โดยมีโครงสร้างในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อสร้างจิตสำนึก ส่งเสริม และกำกับดูแลการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการสร้างมลพิษที่ต้นทางภายในชุมชนหรือหน่วยงานของตนเอง โดยใช้การประชาสัมพันธ์ ฝึกอบรม และจัดกิจกรรมต่าง ๆ

เครือข่ายหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม

คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม หน่วยงานภาครัฐที่มีการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม หน่วยงานเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียง หรือหน่วยงานเอกชนที่ให้การสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีการตกลงใจร่วมกันที่จะสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือส่งเสริมพัฒนากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับโครงการด้านสิ่งแวดล้อม และดำเนินการโครงการตามที่กำหนดในแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ รวมทั้งดำเนินการตามมาตรการ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ

๖.๒ แผนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์	การดำเนินการ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑	ป้องกันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง
กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการใช้สินค้าและบริการทั้งอุปโภคและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดำเนินการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ อบรมและฝึกอบรม เพื่อให้ข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัวใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกใสของ การงดใช้ภาชนะโฟมใส่อาหาร การใช้ผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว การใช้น้ำพาดชำระ และเชื้อเพลิงที่ก่อให้เกิดมลพิษต่ำ ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศร่วมกับกรมกิจการพลเรือนกองทัพอากาศ และกรมสวัสดิการกองทัพอากาศ ดำเนินการในเขตที่ตั้งดอนเมือง ในส่วนของกองบินและโรงเรียนการบิน ดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยตนเอง
กลยุทธ์ที่ ๑.๒ ปลุกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม	ปลุกฝังจิตสำนึก และสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม ดำเนินการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ อบรมและฝึกอบรมเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องขยะ การคัดแยกขยะ และนำไปใช้ประโยชน์ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างประหยัด การบำบัดน้ำเสียที่ต้นทาง การนำน้ำหมุนเวียนใช้ประโยชน์ การใช้ถังดักไขมัน และการบำรุงรักษาด้วยตนเอง ความเข้าใจในการลดมลพิษทางอากาศ การดูแลรักษายานพาหนะ พร้อมทั้งจัดการดูงาน และมอบรางวัลให้หน่วยงาน หรือชุมชนต้นแบบที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่น ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศร่วมกับกรมกิจการพลเรือนกองทัพอากาศ กรมช่างโยธาทหารอากาศ และกรมแพทย์ทหารอากาศ ดำเนินการในเขตที่ตั้งดอนเมือง ในส่วนของกองบินและโรงเรียนการบิน ดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยตนเอง

กลยุทธ์	การดำเนินการ
กลยุทธ์ที่ ๑.๓ กำหนดมาตรการและควบคุมการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของข้าราชการและครอบครัวของกองทัพอากาศ	กำหนดระเบียบปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของกองทัพอากาศ กำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของข้าราชการและครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งด้านขยะมูลฝอย น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ เพื่อพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และแก้ไขหรือลดปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การคัดแยกขยะ จุดทิ้งขยะ และกำหนดวันเวลาการจัดเก็บที่หน่วยและที่พักอาศัย การใช้ข้อดักไขมัน การปรับภูมิทัศน์ของหน่วยงานและบ้านพักอาศัย ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๒.๑ ส่งเสริมกำกับดูแลการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และมาตรฐานของรัฐ และของกองทัพอากาศ	ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจัดการสิ่งแวดล้อม คณก.สิ่งแวดล้อม ทอ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบ กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของส่วนราชการ สถานศึกษา และสถานประกอบการในพื้นที่กองทัพอากาศ ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ
กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การจัดการขยะมูลฝอย	จัดการขยะอย่างบูรณาการ กำหนดจุดรวมทิ้งขยะแยกประเภท มีภาชนะรองรับขยะ อย่างเพียงพอ และเหมาะสม กำหนดวิธีการจัดเก็บและรวบรวมขยะที่เหมาะสม มีการคัดแยกขยะนำไปจัดการอย่างครบวงจร เช่น การผลิตปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ การผลิตถ่านและน้ำส้มควันไม้แบบไร้ควัน จากเศษกิ่งไม้และต้นไม้ การแปรรูปขยะเป็น RDF การจัดตั้ง/ปรับปรุงศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล ขยะตกค้างที่มีอยู่ในพื้นที่บ่อทิ้งขยะของเดิมให้ปรับปรุงเป็นพื้นที่สีเขียวรวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการขยะในรูปแบบอื่น ๆ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ และกรมช่างโยธาทหารอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง ในส่วนของกองบินและโรงเรียนการบิน ดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยตนเอง
กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การจัดการคุณภาพแหล่งน้ำ การระบายน้ำ และการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย	จัดการคุณภาพแหล่งน้ำ พัฒนาและจัดการแหล่งน้ำให้มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับการผลิตและจ่ายน้ำประปา รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำให้มีทัศนียภาพสวยงาม จัดการระบายน้ำ พัฒนาระบบการระบายน้ำที่เหมาะสม ป้องกันน้ำท่วมขังในพื้นที่จัดการน้ำเสีย พัฒนาระบบรวบรวมน้ำเสียที่เหมาะสม และระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศร่วมกับกรมช่างโยธาทหารอากาศ และกรมแพทย์ทหารอากาศ ดำเนินการในเขตที่ตั้งดอนเมือง ในส่วนของกองบินและโรงเรียนการบิน ดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยตนเอง

กลยุทธ์	การดำเนินการ
กลยุทธ์ที่ ๒.๔ การจัดการคุณภาพอากาศ แสงและเสียง	<u>จัดการคุณภาพอากาศ</u> จัดกิจกรรมดูแลบำรุงรักษารถยนต์ราชการ และรถยนต์ของข้าราชการพิจารณาใช้ยานพาหนะที่ไม่ใช่เชื้อเพลิงหรือใช้เชื้อเพลิงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติราชการ สร้าง/ปรับปรุงช่องทางจักรยานบริเวณสถานที่ทำงานและบ้านพัก พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารแทนการเดินทาง ควบคุมฝุ่นละอองจากงานก่อสร้างให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ควบคุมการเผาในที่โล่งและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานที่ทำงาน <u>ผู้รับผิดชอบ</u> คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศร่วมกับกรมขนส่งทหารอากาศ และกรมช่างโยธาทหารอากาศ ดำเนินการในเขตที่ตั้งดอนเมือง ในส่วนของกองบิน และโรงเรียนการบิน ดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยตนเอง
กลยุทธ์ที่ ๒.๕ การพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรม และ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว	ปรับปรุงภูมิทัศน์เพิ่มพื้นที่สีเขียวในสถานที่ราชการและบ้านพัก กำหนดผังแม่บทพื้นที่สีเขียวดำเนินการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้รวมทั้งการอนุรักษ์พันธุ์พืช การจัดสวนเศรษฐกิจพอเพียงการจัดสวนในสำนักงาน <u>ผู้รับผิดชอบ</u> คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ หน่วยบัญชาการอากาศโยธิน และกรมช่างโยธาทหารอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง ในส่วนของกองบินและโรงเรียนการบิน ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยตนเอง
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	
กลยุทธ์ที่ ๓.๑ พัฒนาโครงสร้างในการบูรณาการ การบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม	<u>จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม</u> ของหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ และชุมชนภายในกองทัพอากาศ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ <u>จัดสัมมนาผู้ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม</u> ทั้งในส่วนของกองทัพอากาศ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม <u>ผู้รับผิดชอบ</u> คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศและหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ

กลยุทธ์	การดำเนินการ
กลยุทธ์ที่ ๓.๒ สร้างเครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อม พิจารณาคัดเลือกหน่วยงานที่มีศักยภาพเพื่อเป็นศูนย์กลางความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้หน่วยงาน ชุมชนกองทัพอากาศและประชาชนบริเวณใกล้เคียงสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมได้ <u>พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นศูนย์กลางการรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม</u> <u>วิจัยพัฒนาการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมตามแนวทางพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และยังเป็นการเทิดพระเกียรติแด่พระองค์</u> <u>วิจัยพัฒนาการออกแบบอาคารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างองค์ความรู้ในงานก่อสร้าง ทั้งการคัดเลือกวัสดุ อุปกรณ์ การออกแบบ และกระบวนการก่อสร้าง ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อาคาร</u> <u>ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศและหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ</u>
กลยุทธ์ที่ ๓.๓ เสริมสร้างเครือข่ายประชารัฐการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานภายนอกกองทัพอากาศ	<u>สร้างเครือข่ายการจัดการสิ่งแวดล้อม ระหว่างส่วนราชการ ชุมชนกองทัพอากาศกับหน่วยงานรัฐ และเอกชน, ชุมชน, สถานศึกษา ฯลฯ ภายนอก เพื่อสร้างเครือข่ายและข้อตกลงในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน</u> <u>จัดงานวันสิ่งแวดล้อมโลก และสิ่งแวดล้อมไทย เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของกองทัพอากาศ และเปิดโอกาสให้จัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ</u> <u>ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศและหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ</u>

บทสรุป

กองทัพอากาศ ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการด้านความมั่นคง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจด้านความมั่นคง ของประเทศ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องเตรียม ความพร้อมในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจจะทวีความรุนแรงมากขึ้น และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และการอยู่อาศัยมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ เป็นแนวทางการดำเนินการในภาพรวมของกองทัพอากาศ ที่จะบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ การเป็นกองทัพอากาศสีเขียว เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายในปี ๒๕๕๑ โดยมีการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมให้ขยะมูลฝอยเหลือศูนย์ น้ำสะอาดเพียงพอ ต่อการอุปโภคบริโภค มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มีอากาศ แสง และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐาน เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และการอยู่อาศัย

การกำหนดยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมฉบับนี้ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปัจจัยภายใน ด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบกับการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศและ วิถีชีวิตของข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัว รวมทั้งได้พิจารณายุทธศาสตร์และนโยบายระดับประเทศ ระดับกระทรวง ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ และนโยบายผู้บังคับบัญชา เพื่อกำหนดเป้าหมายสิ่งแวดล้อม กองทัพอากาศ อีก ๒๐ ปี เป็นสังคัมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสังคัมไร้มลพิษ โดยได้วางเป้าหมายไว้ใน ๓ ระยะ คือ ระยะ ๕ ปีแรก เป็นการพัฒนาค้นหาความรู้และจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกองทัพอากาศมีต้นแบบในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ ระยะ ๑๐ ปีต่อมา เป็นการพัฒนาระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการและยั่งยืน จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อบริหารจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และระยะ ๕ ปีสุดท้าย เป็นการเข้าสู่สังคัมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสังคัมไร้มลพิษ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังที่ได้กล่าวข้างต้น จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อม และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยในแต่ละ ประเด็นยุทธศาสตร์จะมีกลยุทธ์รองรับในการจัดการปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปขยาย รายละเอียดสู่การปฏิบัติต่อไป

ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมของกองทัพอากาศฉบับนี้ จะเป็นแนวทางให้กองทัพอากาศ และหน่วยขึ้นตรง กองทัพอากาศ ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างสอดคล้องเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน รวมทั้งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี ซึ่งเป็นแนวนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งยังเป็น ศูนย์กลางความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่สามารถนำไปพัฒนาภายในกองทัพอากาศเอง และเผยแพร่สู่สังคัมเพื่อประโยชน์ กับประเทศชาติในภาพรวมได้ต่อไป

ด่วนมาก บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กบ.ทอ.(สกบ.โทร.๒-๘๕๖๙)

ที่ กท ๐๖๐๗.๔/๕๐๐๘

วันที่ ๒๑ ส.ค.๖๑

เรื่อง ขออนุมัติให้ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทอ. พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๑

เรียน ผบ.ทอ.

๑. สำนักงานสิ่งแวดล้อม ทอ.มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ๑๐๐/๖๑ ลง ๒๔ ก.ค.๖๑ ขออนุมัติให้ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทอ. พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๑ (แนบ ๑)

๒. กบ.ทอ.ตรวจสอบแล้ว มีข้อมูลดังนี้

๒.๑ อนุมัติ ผบ.ทอ.เมื่อ ๒๗ ต.ค.๖๐ ท้ายหนังสือ กบ.ทอ.ด่วนมาก ที่ กท ๐๖๐๗.๔/๖๑๕๓ ลง ๒๐ ต.ค.๖๐ ให้ คณก.สิ่งแวดล้อม ทอ.จัดทำยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทอ.เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย “กองทัพอากาศสีเขียว (Green Air Force)” เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม สามารถบริหารงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมที่มีจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แนบ ๒)

๒.๒ คำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๗๓/๖๐ ลง ๕ ต.ค.๖๐ เรื่อง แต่งตั้ง คณก.สิ่งแวดล้อม ทอ.โดยมี พล.อ.อ.ธีรฤดี บุญเลิศ ผทค.พิเศษ ทอ.เป็นประธานกรรมการสิ่งแวดล้อม ทอ. มีหน้าที่พิจารณา วางแผน อำนวยการ กำกับ การ ประสานการปฏิบัติ กำหนดความต้องการด้านสิ่งแวดล้อมของ ทอ. จัดทำยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทอ. และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยอมรับตามความเหมาะสม รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงาน นำเรียน ผบ.ทอ.โดยรายงานผ่าน กบ.ทอ.ตามระยะเวลาที่เหมาะสม (แนบ ๓)

๒.๓ อนุมัติ ผทค.พิเศษ ทอ./ประธานกรรมการสิ่งแวดล้อม ทอ.เมื่อ ๑๐ เม.ย.๖๑ ท้ายหนังสือ สำนักงานสิ่งแวดล้อม ทอ. ด่วนมาก ที่ ๓๕/๖๑ ลง ๙ เม.ย.๖๑ กำหนดให้จัดการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นต่อโครงการสิ่งแวดล้อม ทอ.ตามแนวทางร่างยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทอ.และแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทอ. พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ ระหว่าง ๗-๙ พ.ค.๖๑ ณ อาคารที่พักสวัสดิการ ทอ.ป้อมฝ้าย อ.หัวหิน จว.ประจวบคีรีขันธ์ (แนบ ๔) จากการจัดสัมมนาฯ มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของ ทอ.และปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมฯ ตามข้อ ๑ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๒.๔ คณก.สิ่งแวดล้อม ทอ.ได้ใช้ผลการสัมมนาฯ ตามข้อ ๒.๓ ปรับปรุงและจัดทำร่างยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมฯ (แนบ ๕) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๔.๑ เป้าหมาย คือ เป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคมไร้มลพิษ

๒.๔.๒ วิสัยทัศน์ คือ กองทัพอากาศเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Air Force)

ภายในปี ๒๕๘๑

๒.๔.๓ วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีกรอบแนวทางที่ชัดเจน เป็นอันหนึ่งเดียวกัน สำหรับ นขต.ทอ.ได้มีการพัฒนา และปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง สอดรับกับยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม และนโยบายของรัฐบาล และสามารถเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณที่จะทำให้แผนและโครงการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๔.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ ดังนี้

๒.๔.๔.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง

๒.๔.๔.๑ (๑) เป้าประสงค์ ...

๒.๔.๔.๑ (๑) เป้าประสงค์ เพื่อให้ข้าราชการและครอบครัว ทอ. มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้ปัญหามลพิษที่ต้นทางลดลงได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

๒.๔.๔.๑ (๒) กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการ ใช้สินค้าและบริการทั้งอุปโภคและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๔.๔.๑ (๓) กลยุทธ์ที่ ๑.๒ ปลุกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และรักษาสิ่งแวดล้อม

๒.๔.๔.๑ (๔) กลยุทธ์ที่ ๑.๓ กำหนดมาตรการและควบคุม การปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของข้าราชการและครอบครัว

๒.๔.๔.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๒.๔.๔.๒ (๑) เป้าประสงค์ เพื่อให้สิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการ ให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐานระดับสากล

๒.๔.๔.๒ (๒) กลยุทธ์ที่ ๒.๑ ส่งเสริม กำกับดูแลการปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบ และมาตรฐานของรัฐ และของ ทอ.

๒.๔.๔.๒ (๓) กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การจัดการขยะมูลฝอย

๒.๔.๔.๒ (๔) กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การจัดการคุณภาพแหล่งน้ำ การระบายน้ำ และแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

๒.๔.๔.๒ (๕) กลยุทธ์ที่ ๒.๔ การจัดการคุณภาพอากาศ แสง และเสียง

๒.๔.๔.๒ (๖) กลยุทธ์ที่ ๒.๕ การพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรมและการ เติมพื้นที่สีเขียว

๒.๔.๔.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
๒.๔.๔.๓ (๑) เป้าประสงค์ เพื่อให้มีการบริหารจัดการ เรียนรู้ และพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่อยู่ใกล้เคียง ร่วมมือกับ ทอ. ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

๒.๔.๔.๓ (๒) กลยุทธ์ที่ ๓.๑ พัฒนาโครงสร้างในการบูรณาการ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

๒.๔.๔.๓ (๓) กลยุทธ์ที่ ๓.๒ สร้างเครื่องมือ และกลไกในการ บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒.๔.๔.๓ (๔) กลยุทธ์ที่ ๓.๓ เสริมสร้างเครือข่ายประชา รัฐ การจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานภายนอก ทอ.

๒.๔.๕ ระยะเวลาดำเนินการ ๓ ระยะ ดังนี้

๒.๔.๕.๑ ระยะที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖

๒.๔.๕.๑ (๑) ข้าราชการ ทอ. และครอบครัว มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติที่จะลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง ตลอดจนมีจิตสำนึก ในการนำไปใช้ปฏิบัติจนคุ้นชินเป็นวิถีชีวิตประจำวัน

๒.๔.๕.๑ (๒) หน่วยงาน ...

๒.๔.๕.๑ (๒) หน่วยงาน ทอ. ข้าราชการ ทอ.และครอบครัว สนับสนุนการใช้สินค้าอุปโภคบริโภคและการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และไม่เกิดผลกระทบต่อสุขภาพพลานามัยของผู้บริโภค บริโภค หรือใช้บริการ

๒.๔.๕.๑ (๓) ทอ.มีต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน อย่างบูรณาการและยั่งยืน

๒.๔.๕.๒ ระยะที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๗๖

๒.๔.๕.๒ (๑) ข้าราชการ ทอ.และครอบครัว มีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นวิถีชีวิตปกติ มีการจัดตั้งเป็นชุมชน ทอ.รักษ์สิ่งแวดล้อม สืบสานการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนของตนเองอย่างต่อเนื่อง

๒.๔.๕.๒ (๒) ทอ.มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ และยั่งยืนในทุกหน่วยงาน

๒.๔.๕.๒ (๓) มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ในแต่ละด้าน สามารถรวบรวม แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้กับบุคคลและหน่วยงาน ทอ. ไปจนถึงชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง

๒.๔.๕.๓ ระยะที่ ๓ พ.ศ.๒๕๗๗-๒๕๘๑

๒.๔.๕.๓ (๑) ทอ.เป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ชุมชน ทอ.รักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นผู้ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนของตนเอง มีองค์ความรู้ในการใช้ชีวิตประจำวันอย่างสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ที่ได้จากการรวบรวมและแลกเปลี่ยนภายในชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๒.๔.๕.๓ (๒) ทอ.เป็นสังคมที่ไร้ลพิษ (Zero Waste) ในด้านขยะมูลฝอย น้ำ และอากาศ โดยมีกระบวนการจัดการที่ชัดเจน มีการบูรณาการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒.๔.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ข้าราชการ ทอ.และครอบครัวจะมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งมีระบบการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ภายใต้ความร่วมมือกันกับเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง

๒.๕ อนุมัติ ผบ.ทอ.เมื่อ ๑๗ ก.ค.๖๑ ท้ายหนังสือ สปข.ทอ.ลับ ด่วน ที่ กท ๐๖๑๐.๓๗/๗๘๓๓ ลง ๙ ก.ค.๖๑ อนุมัติบัญชีกำหนดการงบประมาณปี ๖๒ ให้ กบ.ทอ. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อลดมลภาวะในหน่วยงาน ทอ. รหัส ก ๒๕๗๑๙-๐๐๖๐๐๑๕-๐๐๑ จำนวนเงิน ๕๖,๓๐๐ บาท โดย กบ.ทอ. ใช้งบประมาณดังกล่าวสำหรับจัดทำรูปเล่มยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทอ. พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๑

๓. กบ.ทอ.พิจารณาแล้ว เพื่อให้มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม ทอ.อย่างเป็นทางการ เป็นรูปธรรม มุ่งสู่เป้าหมายเป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคมไร้ลพิษ ตามร่างยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมฯ ตามข้อ ๒.๔ จึงเห็นสมควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ อนุมัติใช้ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทอ. พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๑ ตามข้อ ๒.๔ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ ต.ค.๖๑

๓.๒ คณก.สิ่งแวดล้อม ทอ.ดำเนินการ ดังนี้

๓.๒.๑ จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดตามยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมฯ ตามข้อ ๓.๑

ให้ นชต.ทอ.ทราบ

๓.๒.๒ จัดทำรูปเล่ม...

๓.๒.๒ จัดทำรูปเล่มยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมมา ตามข้อ ๓.๑ เพื่อแจกจ่ายให้ นขต.ทอ.
รับทราบและใช้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยใช้งบประมาณปี ๖๒ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม
เพื่อสดมลภาวะในหน่วยงาน ทอ.ตามข้อ ๒.๕

๓.๒.๓ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการของหน่วยที่เกี่ยวข้อง พร้อมสรุปรายงาน
ผลการปฏิบัติประจำปีตามยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมมา ตามข้อ ๓.๑ นำเรียน ผบ.ทอ.ผ่าน กบ.ทอ.

๓.๒.๔ ร่วมกับ กบ.ทอ.และหน่วยที่ติดตั้งพัสดุ ครุภัณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม ปรับปรุง
การขึ้นทะเบียนบัญชีคุมพัสดุด้านสิ่งแวดล้อม ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

๓.๓ นขต.ทอ.ให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุมัติตามข้อ ๓

ผ่าน - ร.๐๖ เสธ.ทอ.(สท.)

- เสธ.ทอ.

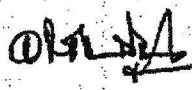
พล.อ.ท.
จก.กบ.ทอ.

พล.จ.ท.
รุ่ง เสธ.ทอ. (กบ.)
๒๑ ส.ค.๖๖

เสธ.ทอ. ผบ.ทอ.

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
อนุมัติโดยหนังสือ ๓

อนุมัติโดยหนังสือ ๓

มด.๑๑.
เสธ.มด.
๒๒ ส.ค.๖๖

พล.จ.ท.
๖๓ ส.ค.๖๖